

Lausuntopyyntö;

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 16 a §:n muuttamisesta

1. Asetusluonnosta koskeva lausunto
2. Kuntakokeilussa mukana olevien kuntien toimivalta työvoimapolitiittisten lausuntojen antamisessa

LAUSUNTOKOOSTE

Kuhmon kaupunki

”Elinvoimavaliokunta päättää antaa em. pyyntöön seuraavan lausunnon: Esityksessä ehdotetut kohdat ovat kannatettavia ja nopeuttaisivat sekä selkeyttäisivät työnhakija-asiakkaiden palvelua. Esityksessä ehdotettua toimivaltaa vastaava toimivalta työvoimapolitiittisten lausuntojen antamiseen tulee ulottaa myös työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana oleville kunnille. Tämä on mahdollista toteuttaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain muuttamista koskevan lainsäädäntöhankkeen yhteydessä. Kuhmon kaupungilla ei ole muuta huomautettavaa esitettyyn muutokseen.”

Sotkamon kunta

1: ”Sotkamon kunta kannattaa esityksen mukaista muutosta opiskelua koskevien työvoimapolitiittisten lausuntojen antamisesta. Toimivalta tulisi kuitenkin TE-toimistojen lisäksi ulottaa työllisyyden kuntakokeilussa mukana oleville kunnille, joten samassa yhteydessä on tärkeää muuttaa lakia työllisyyden kuntakokeilusta koskien kuntakokeilujen toimivaltaa työvoimapolitiittisissä lausunnoissa. Tällöin asiakkaat ja toimijat olisivat tasarvoisessa asemassa ja asiakaspalvelu olisi mahdollisemman sujuvaa.”

2: ”Toimivallan ulottuminen kunnille lisää entisestään kuntien perehtyneisyyttä työvoimapolitiittisten lausuntojen antamiseen, mikä on hyvin perusteltua tulevan TE-palvelut 2024 muutoksenkin näkökulmasta, jossa järjestämisvastuuta TE-palveluista ollaan siirtämässä kunnille. Kuntien ja TE-toimistojen osaamisen varmistamiseksi tarvitaan kuitenkin laajamittaista valtiohallinnon kautta tulevaa perehdytystä tehtävän hoitamiseen hyvissä ajoin ennen toimivallan siirtymistä. Lisäksi resurssien tarkoituksen mukainen kohdentaminen tulee uudelleen arvioida.”

Äänekosken kaupunki

1: ”Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistoon on valtakunnallisesti keskitetty vaativimmat ja harkintaa edellyttävät työttömyysturvatehtävät, jolloin asioiden käsittely on hitaampaa. Tämä tuo viivettä myös sellaisten työttömyysturva-asioiden käsittelyyn ja ratkaisuun, jotka kuuluvat nykyisin Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston vastuulle ja jotka kuitenkin ovat selviä, eivät vaadi erityistä harkintaa ja ovat rutiiniluonteisia.

Esityksen mukaisen asetusmuutoksen mukaan kukin työ- ja elinkeinotoimisto voisi käsitellä työnhakijan opintoihin liittyvät työttömyysturva-asiat omalla toimialueellaan tilanteissa, joihin ei liity työvoimapolitiittis-

ta harkintaa. Muutos nopeuttaisi ja sujuvoittaisi työttömyysturva-asioiden käsittelyä ja turvaisi käsittelyn viivytyksettömyyden. Esitys on näin ollen erittäin kannatettava.”

2: ” Esityksessä ehdotettu toimivalta tulee ulottaa työ- ja elinkeinotoimistojen lisäksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa olevalle kunnalle. Tämä edistäisi kokeilukunnan asiakkaana olevan työnhakijan työttömyysturva-asioiden viivytyksetöntä ja sujuvaa käsittelyä, vahvistaisi kuntien roolia työttömyysturva-asioiden hoitamisessa, selkeyttäisi eri toimijoiden toimivaltuuksia ja vähentäisi päällekkäistä työtä kuntakokeilun ja TE-toimiston välillä. Kokeilukunnilla on edellytykset ja osaaminen työttömyysturva-asioiden käsittelyyn ja muutos ennakoisi niitä vastuita, joita TE-palvelujen siirron myötä tulee kunnille vuonna 2024.”

Paltamon kunta

1: ”Työnhakijan työttömyysturva-asioiden sujuvan käsittelemisen näkökulmasta on perusteltua, että kukin työ- ja elinkeinotoimisto voisi käsitellä työnhakijan opintoihin liittyvät asiat omalla toimialueellaan tilanteissa, joihin ei liity työvoimapoliittista harkintaa.”

2: ”Esityksessä ehdotettua toimivaltaa vastaava toimivalta työvoimapolitiittisten lausuntojen antamiseen olisi järkevää ulottaa myös työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana oleville kunnille.”

Kuopion kaupunki

1: ”Esityksen tavoitteena on sujuvoittaa työttömyysturva-asioiden käsittelyä ja turvata viivytyksetön asioiden käsittely. Kuopion kaupunki pitää esitystä asiakkaiden asioiden käsittelyn ja prosessien sujuvuuden kannalta kannatettavana. On perusteltua mahdollistaa sellaisten asiakkaiden työttömyysturva-asioiden, joissa ei tarvita käyttöä harkintaa, käsittely TE-toimistossa mahdollisimman lähellä asiakasta.”

2: ”Kuopion kaupunki pitää tärkeänä, että asiakkaita kohdellaan yhdenvertaisesti riippumatta siitä, asioivatko he TE-toimistossa vai työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa. Näin ollen on perusteltua, että myös kuntakokeiluilla olisi mahdollisuus esityksessä mainittujen lausuntojen antamiseen. Tämä sujuvoittaisi asiakkaan prosessia, kun omavalmentaja voi hoitaa asiakkaan työttömyysturva-asiat kerralla loppuun saakka. Myös asiakas saisi vastauksen pää-/sivutoimisesta opiskelustaan välittömästi.

Kuopion kaupunki haluaa kiinnittää huomiota kuntakokeiluihin siirtyvien ja siirtymässä olevien tehtävien rahoitukseen/resursointiin. On havaittavissa ilmiö, jossa kuntakokeiluun liittyvää lainsäädäntöä muutetaan pienissä osissa ilman, että kunnille siirtyviin tehtäviin osoitetaan täysimääräinen rahoitus tai tarvittava henkilöresurssi. Kuopion kaupunki haluaa kiinnittää resurssien tarkastelussa huomiota siihen, että vaikka käsillä oleva työttömyysturvalausuntoa koskeva tehtäväsiirto on vähäinen, tulee sen mukana huomattavasti laajemmat asiakkaiden neuvontaan ja ohjaukseen liittyvät tehtävät. Näin ollen kokonaisuuteen liittyvä työmäärä tulee kokeilukunnissa lisääntymään.”

Porvoon kaupunki

” Porvoon kaupunki painottaa, että muutoksissa on turvattava asiakkaan tasapuolinen kohtelu, tehtävän vaatimat uudet resurssit ja virkailijoiden ammattitaito uusien asioiden käsittelyssä. Virkailijoiden koulutus ja perehdytys tulee toteuttaa tarpeeksi aikaisessa vaiheessa ennen kuin lakimuutokset astuvat voimaan. Porvoon kaupunki ei pidä tarkoituksenmukaisena, että eri lakimuutoksin vapautuvaa työ- ja elinkeinotoimiston työaikaa ei kompensoida asianmukaisin tasaavin henkilöstösiirroin kuntakokeilualueille. Lisäksi Porvoon kaupunki edellyttää, että työhallinto

perehdyttää henkilöstönsä etukäteen kyseessä olevien lausuntojen antamiseen. Työ- ja elinkeinotoimistosta on osoitettu Porvoon työllisyyden kuntakokeiluun paljon uutena suoraan kuntakokeiluun rekrytoituja henkilöitä. Porvoon kaupunki ei pidä tarkoituksenmukaisena, että kunnat joutuvat ottamaan vastuuta uusien kokeiluun siirtyvien tehtävien perehdyttämisestä työ- ja elinkeinotoimistosta kuntien työnjohdon alle siirretylle henkilöstölle. Tämä tulee vähintään resursoida erikseen valtion toimesta. Valtion virkamieslain mukaan heidän tulisi omata riittävää osaamista TE-palveluiden tehtäviin, joihin heitä työ- ja elinkeinotoimistoista kokeilukunnissa siirretään.

Pitkällä aikavälillä kaupungin näkemys on, että esityksessä ehdotetut muutokset edistävät ja nopeuttavat työnhakija-asiakkaan palveluprosessia sekä vähentävät byrokratiaa että päällekkäistä työtä Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston, työ- ja elinkeinotoimistojen (toimialueellisten) ja työllisyyden kuntakokeilujen välillä. Lisäksi esitetyt muutokset lisäävät kuntien perehtyneisyyttä työttömyysturva-asioihin ja on hyvin perusteltua tulevan TE-palvelut 2024 muutoksen näkökulmasta.”

Teuvan kunta

”Teuvan kunnanhallitus on 14.3.2022 § 63 todennut lausuntoaan, että sillä ei ole huomautettavaa asian suhteen.”

Keravan kaupunki

1: ”Keravan kaupunki pitää kannatettavana pyrkimyksenä sujuvoittaa työnhakijan työttömyysturva-asian käsittelyä. On perusteltua, että rutiinimaisia asioita, joihin ei liity työvoimapolitiittista harkintaa, voitaisiin jatkossa käsitellä myös muualla kuin keskitetysti Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistossa. Käytännössä asiakkaalla voisi olla näin mahdollista ohjautua opintoihin aiempaa nopeammin. Keravan kaupungin mukaan olisi kuitenkin perusteltua antaa laissa työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa määritellyille kokeilualueille (”kuntakokeilu”) sama toimivalta työvoimapolitiittisten lausuntojen antamiseen, kuin nyt ollaan antamassa työ- ja elinkeinotoimistoille. Sitä puoltaisi myös työnhakijoiden yhdenvertaisuus. Lakia työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta olisi tästä syystä tarkistettava 12 a §:n osalta, jossa säädetään kokeilukunnan mahdollisuudesta antaa työvoimapolitiittinen lausunto.”

2: ”On perusteltua, että rutiinimaisia asioita, joihin ei liity työvoimapolitiittista harkintaa, voitaisiin jatkossa käsitellä myös muualla kuin keskitetysti Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistossa. Käytännössä asiakkaalla voisi olla näin mahdollista ohjautua opintoihin aiempaa nopeammin. Keravan kaupungin mukaan olisi perusteltua antaa laissa työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa määritellyille kokeilualueille (”kuntakokeilu”) sama toimivalta työvoimapolitiittisten lausuntojen antamiseen, kuin nyt ollaan antamassa työ- ja elinkeinotoimistoille. Sitä puoltaisi myös työnhakijoiden yhdenvertaisuus. Lakia työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta olisi tästä syystä tarkistettava 12 a §:n osalta, jossa säädetään kokeilukunnan mahdollisuudesta antaa työvoimapolitiittinen lausunto.”

Iisalmen kaupunki

1: ”Muutos nopeuttaisi ja sujuvoittaisi työttömyysturva-asioiden käsittelyä. Työnhakijan työttömyysturva-asioiden käsittelyn sujuvuuden ja viivetyksettömyyden näkökulmasta on perusteltua, että kukin työ- ja elinkeinotoimisto voisi käsitellä työnhakijan opintoihin liittyvät asiat omalla toimialueellaan tilanteissa, joihin ei liity työvoimapolitiittista harkintaa. Mikäli ehdotuksessa esitettyjä opintoja koskevien työvoimapolitiittisten lausuntojen antamiseen liittyvää toimivaltaa siirretään Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistolta takaisin kullekin työ- ja elinkeinotoimistolle toimialueellaan, tulisi sama toimivaltauudistus koskea myös työllisyyden kuntakokeilun kuntia. Mikäli toimivalta asioissa jää keskitetyille yksiköille ja

harkintaoikeus TE-toimistoille, ovat kuntakokeilujen asiakkaat eriarvoisessa asemassa asiakasprosessin etenemisen näkökulmasta. Uudistuksen koskiessa TE-toimistoja _ja_ työllisyyden kuntakokeilukuntia, saadaan asiakasprosessia selkeytettyä ja nopeutettua. Asetusmuutoksen yhteydessä on siis syytä muuttaa vastaavalta osin lakia työllisyyden kuntakokeiluista.

On todettava, että vaikka muutoksen lähtökohdat ja esitetty uudistus ovat hyvin perusteltuja, ei niissä huomioida henkilöresursseja. TE-toimistoilta siirrettiin syksyllä 2021 myös henkilöresursseja valtakunnalliseen työttömyysturvaryhmään. Mikäli esitetty muutos toteutetaan, onko huomioitavissa tehtäviin kohdentuvien henkilöresurssien siirtoa TE-toimistoihin ja työllisyyden kuntakokeilun tehtäviin sujuvan ja viiveettömän palvelun takaamiseksi?”

2: ”Työnhakijan työttömyysturva-asioiden käsittelyn sujuvuuden ja viivytyksettömyyden näkökulmasta on perusteltua, että kukin työ- ja elinkeinotoimisto voisi käsitellä työnhakijan opintoihin liittyvät asiat omalla toimialueellaan tilanteissa, joihin ei liity työvoimapolitiittista harkintaa. Mikäli ehdotuksessa esitettyjä opintoja koskevien työvoimapolitiittisten lausuntojen antamiseen liittyvää toimivaltaa siirretään Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistolta takaisin kullekin työ- ja elinkeinotoimistolle toimialueellaan, tulisi sama toimivaltauudistus koskea myös työllisyyden kuntakokeilun kuntia. Mikäli toimivalta asioissa jää keskitetylle yksikölle ja harkintaoikeus TE-toimistoille, ovat kuntakokeilujen asiakkaat eriarvoisessa asemassa asiakasprosessin etenemisen näkökulmasta. Uudistuksen koskiessa TE-toimistoja _ja_ työllisyyden kuntakokeilukuntia, saadaan asiakasprosessia selkeytettyä ja nopeutettua. Asetusmuutoksen yhteydessä on siis syytä muuttaa vastaavalta osin lakia työllisyyden kuntakokeiluista.”

Porin kaupunki

1: ”Porin kaupunginhallitus on päättänyt päätöksellään 14.3.2022 § 175 antaa työ- ja elinkeinoministeriölle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta elinvoimaja ympäristötoimialan työllisyysyksikön valmisteleman lausunnon. -- Porin kaupunki on mukana kuntakokeilussa ja katsoo, että mikäli ehdotuksessa esitettyjä opintoja koskevien työvoimapolitiittisten lausuntojen antamiseen liittyvää toimivaltaa jaetaan Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston lisäksi kullekin työ- ja elinkeinotoimistolle toimialueellaan, tulisi sama jako koskea kuntakokeilu-kuntia. Tällöin asiakkaat ja toimijat olisivat tasa-arvoisessa asemassa. Kuntakokeilussa voitaisiin tehdä samaa lausuntojen peruskäsittelyä kuin Te-toimistoissa. Asiantuntija-käsittely tulisi säilyttää Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistolla, koska sinne on keskitetty resurssi ja osaaminen kyseisiin tehtäviin”

Hollolan kunta

1: ”Hollolan kunta lausuu, että ehdotus on kannatettava ja järkevä. Työnhakijan opintoihin liittyvät asiat, joihin ei liity työvoimapolitiittista harkintaa, käsitellään TE-toimistoissa ja kuntakokeilun kunnissa asiakkaan näkökulmasta sujuvasti ja viivytyksettömästi, parantaen näin asiakaspalvelukokemusta. Ehdotus myös selkeyttää tehtävänjakoa kuntakokeilussa olevien kuntien, TE-toimiston ja Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston välillä.”

2: ”Hollolan kunta lausuu, että ehdotus on kannatettava ja järkevä. Työnhakijan opintoihin liittyvät asiat, joihin ei liity työvoimapolitiittista harkintaa, käsitellään TE-toimistoissa ja kuntakokeilun kunnissa asiakkaan näkökulmasta sujuvasti ja viivytyksettömästi, parantaen näin asiakaspalvelukokemusta. Ehdotus myös selkeyttää tehtävänjakoa kuntakokei-

lussa olevien kuntien, TE-toimiston ja Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston välillä.”

Helsingin kaupunki

1: ”Helsingin kaupunki kannattaa sitä, että asetusehdotuksella purettaisiin nykyinen tilanne, jossa vastuu opiskelua koskevien työvoimapoliittisten lausuntojen antamisesta on keskitetysti Uudenmaan TE-toimistossa. Tämä sujuvoittaisi palveluun ohjausta silloin, kun asiakkaalla on tarve aloittaa opinnot nopealla aikataululla.

On kuitenkin ensiarvoisen tärkeää, ettei oikeus antaa työvoimapoliittisia lausuntoja asetusehdotuksessa kuvatuissa tapauksissa jää vain TE-toimistoille, vaan lausuntojen antaminen tulee mahdolliseksi myös työllisyyden kuntakokeiluille. Asetusmuutoksen yhteydessä on siis syytä muuttaa vastaavalta osin lakia työllisyyden kuntakokeiluista.”

Jyväskylän kaupunki

1: ”Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistoon on valtakunnallisesti keskitetty vaativimmat ja harkintaa edellyttävät työttömyysturvatehtävät, jolloin asioiden käsittely on hitaampaan. Tämä tuo viivettä myös sellaisten työttömyysturva-asioiden käsittelyyn ja ratkaisuun, jotka kuuluvat nykyisin Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston vastuulle ja jotka kuitenkin ovat selviä, eivät vaadi erityistä harkintaa ja ovat rutiiniluonteisia.

Esityksen mukaisen asetusermuutoksen mukaan kukun työ- ja elinkeinotoimisto voisi käsitellä työnhakijan opintoihin liittyvät työttömyysturva-asiat omalla toimialueellaan tilanteissa, joihin ei liity työvoimapoliittista harkintaa. Muutos nopeuttaisi ja sujuvoittaisi työttömyysturva-asioiden käsittelyä ja turvaisi käsittelyn viivytyksettömyyden. Esitys on näin ollen erittäin kannatettavaa.”

2: ”Esityksessä ehdotettu toimivalta tulee ulottaa työ- ja elinkeinotoimistojen lisäksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa olevalle kunnalle. Tämä edistäisi kokeilukunnan asiakkaana olevan työnhakijan työttömyysturva-asioiden viivytyksetöntä ja sujuvaa käsittelyä, vahvistaa kuntien roolia työttömyysturva-asioiden hoitamisessa, selkeyttäisi eri toimijoiden toimivaltuuksia ja vähentää päällekkäistä työtä kuntakokeilun ja TE-toimiston välillä. Kokeilukunnilla on edellytykset ja osaaminen työttömyysturva-asioiden käsittelyyn ja muutos ennakoisi niitä vastuita, joita TEpalvelujen siirron myötä tulee kunnille vuonna 2024.”

Vantaan kaupunki

1: ”Vantaan kaupunki pitää kannatettavana pyrkimyksenä sujuvoittaa työnhakijan työttömyysturva-asian käsittelyä. On perusteltua, että rutiinimaisia asioita, joihin ei liity työvoimapoliittista harkintaa, voitaisiin jatkossa käsitellä myös muualla kuin keskitetysti Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistossa. Käytännössä asiakkaalla voisi olla näin mahdollista ohjautua opintoihin aiempaa nopeammin. Vantaan kaupungin mukaan olisi kuitenkin perusteltua antaa laissa työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa määritellyille kokeilualueille (”kuntakokeilu”) sama toimivalta työvoimapoliittisten lausuntojen antamiseen, kuin nyt ollaan antamassa työ- ja elinkeinotoimistoille. Sitä puoltaisi myös työnhakijoiden yhdenvertaisuus. Lakia työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta olisi tästä syystä tarkistettava 12 a §:n osalta, jossa säädetään kokeilukunnan mahdollisuudesta antaa työvoimapoliittinen lausunto.”

Tampereen kaupunki

1: ”Esitetystä muutoksesta mahdollistettaisiin TE-toimistojen toimiminen opiskelua koskevien, ei harkintaa vaativien työttömyysturvalausuntojen antajana Uudenmaan keskitetyn työttömyysturvayksikön lisäksi. Asiakaspalvelun kannalta on tarkoituksenmukaista, että työvoimapoliittisten lausuntojen antaminen em. asioissa olisi mahdollista myös siellä missä

asiakastyökin tapahtuu. Tällöin voitaisiin välttyä ruuhkilta ja liian pitkiltä käsittelyajoilta. Asiakkaan näkökulmasta parhaassa tapauksessa työttömyysturva-asian käsittely nopeutuisi ja selkeytyisi nykyisestä. Prosessi olisi nykyistä sujuvampi ja asiakas voisi saada asiansa käsittelyyn jopa ilman selvityspyyntöä.

Pirkanmaan työllisyyden kuntakokeilussa on kaksi kolmasosaa Pirkanmaan työttömistä työnhakijoista. Pirkanmaan osalta asiakaspalveluprosessi työttömyysturva-asiaa ei vaikuttaisi keskeisesti muuttuvan, jos kuntakokeilun kunnat jäisivät lausunnonantomahdollisuuden ulkopuolelle. Tällöin kuntakokeilun asiakkaiden näkökulmasta kyseessä olevien lausuntojen antaminen jäisi Pirkanmaan TE-toimiston ja Uudenmaan TE-toimiston väliseksi asiaksi. Tällaisessa tilanteessa epäselväksi jää seuraavat asiat:

- Missä tilanteissa em. lausunnot lausuu Uudenmaan TE-toimisto, missä tilanteissa Pirkanmaan TE-toimisto?
- Selvissä tapauksissa lausunto voitaisiin tehdä heti, ilman selvityspyyntöä. Voimmeko Pirkanmaan kuntakokeilussa ja Tampereella luottaa siihen, että Pirkanmaan TE-toimisto tekee selvityspyynnöt samoissa tilanteissa kuin Uudenmaan TE-toimisto? Pirkanmaan TE-toimistossa on aiemmin ollut erilainen toimintatapa kuin Uudellamaalla. Lähtökohta tulee olla asiakkaan yhdenvertainen, sujuva ja viivytyksetön prosessi.
- Miten turvataan, että edellä mainittujen lausuntojen käsittely ei ruuhkaudu Pirkanmaan TE-toimistossa?

2: "Tampereen kaupunki katsoo, että jo asiakkaiden yhdenvertaisuudesta johtuen myös kuntakokeilukunnilla tulisi olla mahdollisuus kyseessä olevien lausuntojen antamiseen. Samalla kertaa kun tehdään lausuntopyyntö/selvityspyyntö Uudenmaan tai Pirkanmaan TE-toimistoon, lausunto olisi tehty jo kuntakokeilussa. Näkemyksemme mukaan kuntien toimivalta asiassa mahdollistaisi sujuvan asiakkaan asiakaspalveluprosessin, kun lausunto voitaisiin tehdä välittömästi pää/sivutoimimisen opiskelun toteamisen jälkeen. Toimintatavalla on vaikutus myös asiakaskokemukseen palvelujen sujuvuudesta.

Tampereen kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että kuntakokeiluun siirtyneet ja siirtyvät valtion tehtävät tulee rahoittaa valtion talousarviosta. Tällä hetkellä on havaittavissa, että valtio siirtää asteittain rahoitusvastuuta TE-palvelutehtävistä kunnille. Tätä Tampereen kaupunki ei pidä hyväksyttävänä. Siirtyvät tehtävät on kompensoitava kunnille. Voisi vaikuttaa äkkiseltään siltä, että kysymyksessä on varsin vähäinen tehtäväsiirto työttömyysturvatehtävään liittyen ja se ei tarvitsisi lisäresursointia, koska sama aika menisi lausuntojen pyytämiseen kuin niiden antamiseen. Huomattavaa kuitenkin on, että lausuntojen yhteydessä siirtyy myös neuvontavastuu kunnille asiaan liittyen. Tämä neuvontatarve tulee näkymään kuntakokeilukunnissa lisääntyvinä asiakasyhteydenottoina niin puhelimitse, sähköisesti kuin käyntiasiointina. Lisäksi työttömyysturvaan liittyy asiakkaan oikeusturva, ja erilaisten valitusten kautta voi jo päätellä, että kuntakokeilualuekuntien työmäärä tulisi myös lisääntymään."

Etelä-Savon TE-toimisto 1: "Etelä-Savon TE-toimisto kiittää mahdollisuudesta lausua lakiesityksestä. Lakimuutoksen tausta ja perustelut ovat asiakkaan nopeamman palvelutarpeen näkökulmasta tärkeitä ja kannatettavat. Taustalla on kuitenkin isompi uudistus, jossa työttömyysturvan asiantuntijalausunnot keskitettiin lokakuussa 2021 TE-toimistoista Uudenmaan TE-toimiston valtakunnalliseen yksikköön. Keskittämisen myötä TE-toimistoista siirrettiin kaikki työttömyysturvan asiantuntijatyötä tekevät henkilöt Uuden-

maan TE-toimistoon. Näin ollen TE-toimiston osaaminen vastata esitettyyn muutokseen edellyttää työttömyysturvan asiantuntijaresurssin palauttamista keskitetystä yksiköstä takaisin alueellisiin TE-toimistoihin tai asian resursoimista jollain muulla tavalla. Vastataksemme asiakkaiden palvelutarpeeseen ripeästi on varmistettava TE-toimistoille resurssit ja sitä myöten osaaminen.”

2: ”Esityksessä ehdotettua toimivallan ulottamista myös kuntakokeiluihin pidämme nimenomaan asiakkaiden palvelutarpeen näkökulmasta hyvänä. Myös kuntakokeilujen osalta on kuitenkin nostettava esiin osaamisresurssi ja sitä kautta esitetyn muutoksen pääidean toteutuminen.”

Keski-Suomen TE-toimisto

1: ”Keski-Suomen TE-toimisto toteaa, että asetuksen 16 a §:n muuttaminen on perusteltua. Työnhakijan työttömyysturva-asioiden käsittelyn sujuvuuden ja viivytyksettömyyden näkökulmasta on perusteltua, että kukin työ- ja elinkeinotoimisto voisi käsitellä työnhakijan opintoihin liittyvät asiat omalla toimialueellaan tilanteissa, joihin ei liity työvoimapolitiittista harkintaa. Kyseisellä muutoksella saadaan asiakasprosessia nopeutettua - varsinkin, jos sama toimivaltamuutos tehdään myös kuntakokeilussa mukana oleville kunnille.

Keski-Suomen TE-toimisto toteaa, että vaikka muutos on hyvinkin perusteltua, niin se myös aiheuttaa kysymyksiä henkilöresursseista. Viime syksynä työttömyysturvan asiantuntijatehtäviä keskitettiin Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistoon, jolloin muista toimistoista siirtyvien asiantuntijatehtävien mukana siirtyi myös henkilöresursseja valtakunnalliseen työttömyysturvaryhmään. TE-toimisto haluaakin kysyä, mikäli muutos tehdään, niin siirrykö tehtävien mukana henkilöresursseja takaisin TE-toimistoihin, jotta taataan ehdotuksessa esitetty asioiden käsittelyn sujuvuus ja viivytyksettömyys?

2: ”Keski-Suomen TE-toimisto toteaa, että esityksessä ehdotettua toimivaltaa vastaava toimivalta työvoimapolitiittisten lausuntojen antamiseen tulisi ulottaa myös työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana oleville kunnille. Kuntien lausuntojen anto-oikeuksia ollaan muutenkin lisäämässä, joten olisi tarkoituksenmukaista, että kunnat lausuisivat omien asiakkaidensa työvoimapolitiittiset lausunnot. Näin myös turvattaisiin työttömyysturva-asioiden käsittelyn sujuvuus ja viivytyksettömyys.”

Hämeen TE-toimisto

”Hämeen TE-toimistossa nähdään, että kyseinen muutos saattaa nopeuttaa asiakasprosesseja, mutta huolena on tehtävien takaisinsiirto TE-toimistolle, siihen liittyvät riittävät resurssit sekä perehtyminen ja perehdyttäminen aihepiiriin.

Kyseessä on merkittävä lausuntomäärä vuosittain. Tähän peilaten tarkoituksenmukaista olisi, että aiemmin keskitettyihin työttömyysturvapalveluihin siirretystä resurssista siirrettäisiin tätä työmäärää vastaava määrä asiantuntijaresurssia takaisin alueellisiin toimistoihin.

Lisäksi lausuntojen antaminen, lausunnonantoperusteisiin perehtyminen ja perehdyttäminen ei voi olla ainoastaan työ- ja elinkeinotoimistojen vastuulla. Hämeen TE-toimiston alueella on kaksi isoa kuntakokeilua, jotka kattavat merkittävän asiakaskunnan. Näiden asiakaskuntien kokonaisvaltainen hoitaminen ja kyseisille asiakkaille lausuntojen antaminen on kuntakokeilun tehtävä. Tämä työ ei voi jäädä ainoastaan TE-toimiston hoidettavaksi.

Kyseisiin lausuntoihin liittyvät asiat eivät välttämättä aina ole kovin yksiselitteisiä. Lausuntojen tekeminen vaatii osaamista ja perehtyneisyyttä asiaan. Tämä tulee huomioida lausuntojen siirrossa TE-toimistoille, jotta käsittelyt olisivat asiakkaiden tasavertaisen kohtelun mahdollisimman hyvin huomioivia. Hyvä perehdytys asiaan on tärkeää.”

Pirkanmaan TE-toimisto 1: ”Ehdotettu lakimuutos nopeuttaa asiakkaiden työttömyysturva-asioiden käsittelyä. Valtaosa työ- ja elinkeinotoimiston henkilöasiakastyötä tekevistä asiantuntijoista ei kuitenkaan ole aiemmin antanut lausuntoja työttömyysturvalain 2 luvun 10 §:n 2 momentin 1–7 kohdista. Näiden lausumisen keskittäminen työ- ja elinkeinotoimistojen sisällä voisi olla perusteltua muutoksen alkuvaiheessa. On tärkeää myös turvata aikaa perehtymiseen tilanteessa, jossa työnhakijoiden haastattelut ja uuden työvoimapalvelumallin sisäänajo vievät aikaa.

Opintojen pää- ja sivutoimisuuden määritelmä työttömyysturvalaissa on tyhjentävä. Opintojen lausuminen päätoimiseksi on helppoa tilanteessa, jossa asiakas ei ole ilmoittanut aikaisemmasta tai nykyisestä työssäolosta tai yritystoiminnasta. Lausunnon antamisen lähtökohta on kuitenkin erilainen siinä tapauksessa, onko asiakas esimerkiksi valmistuva ylioppilas ilman työhistoriaa tai korkeakoulusta valmistuva nuori aikuinen pitkällä työhistorialla. Lisäksi mahdollisen opintojen sivutoimisuuden tunnistaminen voi olla haastavaa tilanteessa, jossa asiakkaalla on samaan aikaan opinto-oikeus kahdessa avoimessa yliopistossa, joissa kummatkin opinnot itsessään olisivat laajuuden perusteella sivutoimisia, mutta yhteenlaskettuina päätoimisia. Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistolla on osaaminen arvioida jatkossakin tämänkaltaiset vaikeat tapaukset.

Työ- ja elinkeinotoimiston tulee osata tunnistaa, milloin päätöksentekoon voi liittyä työvoimapoliittista harkintaa. Asiakas osaa harvoin tunnistaa ja ilmoittaa, että hänen opintonsa voisivat olla työttömyysturvalain perusteella sivutoimiset. Mahdollisen työvoimapoliittisen harkinnan tunnistaminen jää yksinomaan asiantuntijan vastuulle. Siksi on tärkeää, että epäselvässä tapauksessa opintoja koskeva työttömyysturva-asia tulee pystyä jatkossakin siirtämään Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston ratkaistavaksi silloinkin, kun asiaan ei liity työvoimapoliittista harkintaa.

Muutos yksinkertaistaa henkilöasiakkaiden palveluprosessia uuteen työvoimapalvelumalliin siirtyessä. Kun koulutuksessa oleva asiakas ilmoitetaan ensimmäistä kertaa työnhakijaksi, asiakkuuden hoito alkuhaastatteluineen saadaan käynnistettyä nopeammin ja toimivaltaisen tahon toimesta, kun asiakkaan status on selvillä.

Viime syksynä työttömyysturvan asiantuntijatehtävät ja siihen liittyvät henkilöstöresurssit on siirretty ja keskitetty Uudenmaan TE-toimistoon. Jos tehtäviä ollaan siirtämässä takaisin TE-toimistoille, Pirkanmaan TE-toimiston näkemyksen mukaan samassa yhteydessä tulisi siirtää myös riittävä määrä osaavaa henkilöstöä takaisin TE-toimistoon.”

2: ”Pirkanmaan TE-toimisto katsoo, että ehdotettu toimivalta tulisi ulottaa myös työllisyyskuntakokeiluille. Näin voidaan turvata sujuva ja viivyttyksetön asiakaspalvelu ja asiakaskokemus. Kuntakokeilujen ja TE-toimistojen henkilöstön osaamisen varmistaminen on ensisijaisen tärkeää.”

Kainuun TE-toimisto 1: ”Kainuun TE-toimisto katsoo, että ehdotus asetuksen muuttamiseksi on perusteltu. Muutoksen myötä asiakkaan työttömyysturva-asian käsit-

tely nopeutuu ja sujuvoituu niissä tilanteissa, jotka ovat selviä eikä niihin liity erityistä harkintaa.”

2: ”Kainuun TE-toimiston mielestä on perusteltua, että työvoimapolitiittisten lausuntojen antamiseen liittyvä toimivalta ulotetaan myös kuntakokeiluun. Se sujuvoittaa ja nopeuttaa työttömyysturva-asian käsittelyä, ja varmistaa, että asiakkaan työttömyysturva-asian käsittely on yhdenvertaista riippumatta, onko asiakkuus TE-toimistossa tai Kuntakokeilussa”

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto

1: ”Lausuntonaan Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto toteaa, että asetuksen 16 a §:n muuttaminen on perusteltua, jotta työnhakija-asiakkaan työttömyysturva-oikeuden selvittäminen olisi sujuvaa ja nopeaa niissä opiskelutilanteissa, joihin ei liity työvoimapolitiittista harkintaa. Muissa tilanteissa opintojen vaikutuksen arviointi työttömyysetuuden saamiseen tulee säilyä edelleen valtakunnallisesti keskitettynä palveluna, jotta arviointi olisi yhdenmukaista ja tasalaatuista.

Vaikka opintojen pää- ja sivutoimisuuden määritelmä työttömyysturvalaissa on tyhjentävä, työnhakija-asiakkaiden tilanteet voivat olla hyvin monimutkaisia. Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto esittää, että näissä tapauksissa TE-toimiston asiantuntijalla olisi aina mahdollisuus siirtää opiskeluasian ratkaisu Uudenmaan TE-toimiston työttömyysturvan vastualueen asiantuntijakäsittelyyn, jossa asian ratkaisemiseen on syvällinen osaaminen.

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto toteaa myös, että toisin kuin perustelumiestiossa todetaan, esitetty muutos tulee aiheuttamaan tehtävien lisääntymistä TE-toimistoissa. TE-toimistoista siirtyi lokakuussa 2021 Uudenmaan TE-toimiston työttömyysturvan vastualueelle ne asiantuntijat, joiden tehtäviin sisältyy opintojen vaikutuksen arviointi työttömyysetuuden saamiseen.

Nyt esitetyn muutoksen johdosta osa keskitetyistä tehtävistä siirtyisi takaisin TE-toimistoille. Vaikka tehtävään ei sisältyisikään erityistä työvoimapolitiittista harkintaa, TE-toimistossa joudutaan arvioimaan sitä, onko opinnot sellaisia, joista TE-toimisto voi työvoimapolitiittisen lausunnon antaa vai tuleeko arviointi siirtää työttömyysturvan keskitettyyn palveluun.”

2: ”Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto toteaa, että vastaava toimivalta työvoimapolitiittisten lausuntojen antamiseen tulisi koskea työllisyyden kuntakokeiluja, jotta myös kuntakokeiluasiakkaiden työttömyysturva-oikeuden selvittäminen olisi sujuvaa ja nopeaa.”

Varsinais-Suomen TE-toimisto

1: ” Varsinais-Suomen työ- ja elinkeinotoimisto katsoo, ettei 2 luvun 10 §:n 2 momentin 1–4 ja 6 kohdassa tarkoitetuista opinnoista lausuminen nopeuttaisi asiakkaan pääsyä työttömyysturvan piiriin, koska em. tapauksissa annettaisiin kielteinen lausunto opintojen ollessa päätoimisia.

Sen sijaan alueille tulisi palauttaa mahdollisuus esitetyn mukaisesti lausua alueilla nk. vähäisistä opinnoista, joiden kokonaislaajuus on alle 5op/4,5osp/25h. Tämä nopeuttaisi asiakkaiden työttömyysturva-asian käsittelyä ja olisi monessa tilanteessa asiakasystävällinen vaihtoehto.

Asiakkaan työttömyysturva-asiaa nopeuttaisi myös mahdollisuus lausua alueilla sivutoimisiksi sellaiset opinnot, joiden rinnalla asiakas on selkeästi työskennellyt vähintään 6 kk, koska annettava lausunto olisi myön-

teinen. Vastaavassa tilanteessa myös TE-palvelujen sähköinen asiointi toteaa opinnot sivutoimiseksi automaattilausunnolla.

2 luvun 10 §:n 2 momentin 1–4 ja 6 kohdassa tarkoitetuista opinnoista lausuminen alueilla toisi toimistoihin mm. seuraavia käytännön haasteita: 1) OM6 on asiantuntijalausunto, joten paikallisissa toimistoissa tulisi ratkaista, kenellä olisi oikeudet näitä lausuntoja antaa. 2) Muutos edellyttäisi lisäperehdyttämistä toimistoissa opiskeluasioihin. Riskinä voi olla, että perustutkinnot ja ammattitutkinnot menevät käsittelyssä sekaisin ja ettei perustutkinnon osien suorittamista osata tunnistaa oikein. 3) Miten taataan asiakkaan oikeusturva opintojensa selvittämisessä, koska peruskäsittelyssä tehtävässä selvityspyynnössä ei ole mahdollisuutta haki-
jan selvittää opintojaan sähköisellä liitelomakkeella?

Ratkaistavaksi tulisi opintojen selvittämistapa ennen työvoimapoliittisen lausunnon antamista. Varsinais-Suomen TE-toimisto katsoo, että mikäli ehdotettu asetusmuutos toteutuu, ja viime syksynä Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistoon siirrettyjä työttömyysturvatehtäviä palautetaan alueellisiin TE-toimistoihin, tulee myös palautettavia tehtäviä vastaava henkilöresurssi siirtää takaisin alueille.”

2: ”Varsinais-Suomen työ- ja elinkeinotoimisto katsoo, että mikäli esitetty asetusmuutos opinnoista lausumisesta toteutuu, tulisi toimivalta lausuntojen antamisessa ulottaa myös kuntakokeiluihin. Asiakkaan työttömyysturvan piiriin pääsyä ei nopeuttaisi se, että kuntakokeilu välittää tiedot lausunnon antamista varten alueensa TE-toimistoon. Käsittelyn sujuvuuden varmistamiseksi kuntakokeiluilla pitäisi myös olla mahdollisuus työvoimapoliittisen lausunnon antamiseksi asetusmuutoksessa mainituissa tilanteissa.”

Satakunnan TE-toimisto

1: ”Kyseessä olevat työvoimapoliittiset lausunnot annettiin aiemmin jokaisen TE-toimistojen toimesta ns. asiantuntijakäsittelyssä. 1.10.2021 alkaen asioiden käsittely siirrettiin koko maan osalta Uudenmaan TE-toimiston työttömyysturvayksikön hoidettavaksi. Samassa yhteydessä myös TE-toimistoissa aiemmin asioita käsitelleet asiantuntijat siirtyivät pääosin Uudenmaan TE-toimistoon. Nyt näitä lausuntoja ollaan palauttamassa TE-toimistoihin ja siirtämässä mahdollisesti kuntakokeiluihin ja samalla niitä hoidettaisiin myös keskitetysti Uudenmaan TE-toimistossa tavoitteena nopeuttaa lausuntojen käsittelyä.

Satakunnan TE-toimiston näkemyksen mukaan tilanne, jossa opiskelijien pää- tai sivutoimisuutta käsiteltäisiin keskitetyn ratkaisun ohella TE-toimistoihin kuntakokeiluihin ei tule todennäköisesti nopeuttamaan näiden asioiden käsittelyä, mahdollisesti jopa hidastamaan. Selkeissä päätoimisuutta koskevissa lausunnoissa varmaan osittain pystyttäisiin nopeuttamaan käsittelyaikoja, mutta kuitenkin näidenkin osalta pitää asiantuntijoiden hallita työttömyysturvaa laajemmin ja sujuvasti, jotta valmistelun osalta ei tulisi viiveitä. Hankalassa tapauksessa jouduttaisiin selvittämään ensin mistä opinnoista on kyse, sen jälkeen lähteä pyytämään selvitystä opintojen laajuudesta ja tämän jälkeen kuitenkin lähettämään asia vastualueen asiantuntijoiden käsiteltäväksi. Opiskelun pää-/sivutoimisuuden selvittäminen ei ole täysin rutiininomaista käsittelyä vaan monessa tapauksessa vaatii lisäselvitysten pyytämistä.

Jos kyseisten työvoimapoliittisten lausuntojen antaminen siirrettään takaisin alueellisten TE-toimistojen tehtäväksi, aiheuttaisi se huomattavassa määrin perehdytys- ja koulutustarpeita ja lisää opeteltavia tehtäviä asiakaspalvelun asiantuntijoille tilanteessa, jossa muutoinkin on opiskel-

tava ja omaksuttava uuden asiakaspalvelumallin säädöksissä ja ohjeissa sekä valmistauduttava huomattavasti kasvavien asiakaspalvelutapah-
tumien toteuttamiseen. Satakunnan TE-toimisto korostaa sitä, että jos esityksen mukaiseen ratkaisuun päädytään, niin pitää sekä kuntakokei-
luissa että TE-toimistoissa tulee varautua henkilöstön työpanoksen li-
säämiseen näihin tehtäviin, osaamisen varmistamista ja lisäkoulutusta
etenkin uudelle henkilöstölle. Kokonaisuudessaan tämä tulee vähentä-
mään työaikaa uuden asiakaspalvelumallin toimeenpanosta, jos ei sa-
manaikaisesti varmisteta lisäresursseja TE-toimistoihin ja myös kunta-
kokeiluihin, jos lausuntoja koskeva toimivalta annetaan niille.”

2: ”Mikäli asetusmuutos vahvistetaan esityksen mukaisesti, Satakunnan
TE-toimisto katsoo, että toimivallan antaminen ko. lausunnoissa tulisi
antaa myös kuntakokeiluille asiakkaiden palvelun nopeuttamiseksi ja su-
juvoittamiseksi”

Uudenmaan TE-toimisto 1: ” Uudenmaan TE-toimisto pitää ehdotusta pääosin kannatettavana erityisesti asiakkaan näkökulmasta, koska se nopeuttaisi selkeiden opin-
toasioiden käsittelyä. Nykyisessä toimintamallissa haasteena on ollut se,
että asiakas on joutunut odottamaan jopa kuukauden verran opintoasi-
ansa käsittelyä, vaikka hänen opintonsa olisivat selkeästi sivutoimisia.
Pitkä odotusaika on johtanut myös siihen, että asiakkaat ovat jättäneet
opintoja aloittamatta, koska eivät ole halunneet ottaa riskiä työttö-
myysetuuden menettämisestä. Nykyisessä toimintamallissa käsittelyaika
vaihtelee sen mukaan, minkä TE-toimiston kanssa asiakas asioi. Uu-
denmaan TE-toimiston kanssa asioivan on mahdollista saada lausunto
opinnoistaan heti asiointin yhteydessä peruskäsittelystä, kun taas mui-
den TE-toimistojen ja työllisyyden kuntakokeiluiden asiakkailta käsittely-
aika on sama, kuin kaikissa muissakin Uudenmaan TE-toimistoon keski-
tetyissä asioissa. Ehdotus on erittäin toivottava lakisääteisessä käsitte-
lyajassa pysymisen kannalta, koska se vähentäisi asiantuntijakäsittelyyn
tulevien opintoasioiden käsittelyä erityisesti kesäisin ja syksyisin. Kesä-
isin käsittelyssä on kesätyönhakijoiksi ilmoittautuneita päätoimisia opis-
kelijoita, ja syksyisin alkaa suurin osa päätoimisista opinnoista.

Päätoimisten opintojen lausumisen siirtäminen TE-toimistoille niissä ti-
lanteissa, joissa hakijalla ei ole opiskeluaikaista työssäoloa tai yritystoi-
mintaa, on pääosin kannatettava ehdotus. Haasteita voi tulla tilanteissa,
joissa työnhakija on siirtynyt päivälukiosta aikuislukioon sekä ammatti-
tutkintojen ja erikoisammattitutkintojen erottamisessa ammatillisista pe-
rustutkinnoista. Sivutoimisia opintoja lausuttiin TE-toimistoissa sekä pe-
rus- että asiantuntijakäsittelyssä ennen lokakuuta 2021. Lausunnot voi-
tiin antaa eri alueilla osana asiakaspalvelun peruskäsittelyä jopa ilman
selvityspyyntöprosessia, mikä takasi asiakkaille asian viivytyksettömän
käsittelyn ja sujuvoitti asiakasprosesseja sekä asiakkaiden toimeentulon
varmistamista”

2: ”Ehdotuksessa huomiota herätti se, että jatkossakaan työllisyyden
kuntakokeiluilla ei olisi oikeutta antaa lausuntoja opinnoista (pl. lyhytke-
soiset opinnot) omille asiakkailleen. Uudenmaan TE-toimisto katsoo, että
myös työllisyyden kuntakokeiluilla tulisi olla oikeus antaa asiakkailleen
lausuntoja päätoimisista opinnoista. Esimerkiksi tällä hetkellä haasteena
on se, että työllisyyden kuntakokeiluilla ei ole oikeuksia purkaa työssä-
olovelvoitteita tai antaa viittauslausuntoja. Tähän on nyt tulossa muutos
hallituksen esityksen myötä. Jos tämä nyt lausunnolla oleva ehdotus to-
teutuu tällaisenaan, niin haasteena tulee olemaan se, että työllisyyden
kuntakokeilut joutuisivat pyytämään omien asiakkaidensa opintolausun-
not TE-toimistolta. Asioiden siirtäminen organisaatiolta toiselle vain hi-

dastaa asiakkaan asioiden käsittelyä, ja se on myös asiakkaiden oikeusturvan näkökulmasta ongelmallista. Uudenmaan TE-toimisto kannattaa sitä, että myös työllisyyden kuntakokeiluilla olisi oikeus antaa asiakkailleen lausuntoja päätoimisista ja sivutoimisista opinnoista.”

Kaakkois-Suomen TE-toimisto

1: ”Kaakkois-Suomen TE-toimisto katsoo, että opintoihin liittyvää lausuntokäytäntöä on syytä muuttaa asioinnin sujuvoittamisen näkökulmasta. Alueellisille TE-toimistoille tulisi palauttaa mahdollisuus lausua ns. vähäiset opinnot, joita arvioidaan laajuuden perusteella (alle 5op/4,5osp/25h) sekä opintojen osoittaminen sivutoimiseksi työssä-oloehtoon luettavalla työllä. Näiden opintojen lausumismahdollisuus nopeuttaisi työnhakijan työttömyysturva-asian käsittelyä. Alueellisella TE-toimistolla tulisi kuitenkin aina olla mahdollisuus siirtää opintoja koskeva selvitys työttömyysturvan vastuualueelle ratkaistavaksi. Esitetty muutos edellyttää resurssimuutoksia TE-toimistoissa. On huomioitava, että muutoksessa ehdotetussa laajuudessa opintojen selvittämistä ei ole aikaisemmin tehty alueellisissa toimistoissa. Suurimmalle osalle asiantuntijoista opintojen pää- ja sivutoimisuuden arviointi on täysin uutta. Oikeiden, lainmukaisten ratkaisujen aikaansaaminen edellyttää perehdytystä ja aikaa asiantuntijoille. Jos opintojen pää- ja sivutoimisuus arviointi mahdollistetaan kokonaisuudessaan alueellisissa TE-toimistoissa, tulisi myös tarvittava asiantuntijaresurssi siirtää takaisin alueellisiin toimistoihin.”

Uudenmaan ELY-keskus

1: ”Uudenmaan ELY-keskus pitää ehdotuksen tavoitetta sinällään kannatettavana, jos ehdotettujen muutosten avulla pystytään nopeuttamaan työttömyysturva-asioiden käsittelyä. Nykyinen käytäntö, jossa lausunnot annetaan työttömyysturvan vastuualueelta, ei ole osoittautunut kaikilta osin tarkoituksenmukaiseksi muistiossa esitetyin tavoin. Työttömyysturva-asioiden pitkällä käsittelyajoilla on ollut vaikutusta mm. työnhakijoiden halukkuuteen hakeutua opiskelemaan työllistymisvalmiuksiaan edistäviä selvästi sivutoimisia opintoja.

Opintojen päätoimisuuteen liittyvät työvoimapolitiittiset lausunnot käsiteltiin ennen 01.10.2021 voimaantullutta toimivaltauudistusta paikallisen TE-toimiston työttömyysturvayksikössä. Nyt suuri osa aiemmin työttömyysturvayksiköissä toimivista henkilöistä työskentelee Uudenmaan TE-toimiston keskitetyssä yksikössä (työttömyysturvan vastuualueelle). Vaikka nyt esitetyt muutokset opintoihin liittyvissä asioissa eivät sisällä varsinaista työvoimapolitiittista harkintaa, nämä työtehtävät olisivat suurelta osalta kuitenkin uusia TE-toimiston koko henkilöstölle. Joka tapauksessa tämä edellyttää, että TE-toimistot koulutautuvat uusiin työtehtäviinsä, mikä edellyttää myös Uudenmaan TE-toimiston keskitetyltä yksiköltä (työttömyysturvan vastuualue) voimavaroja TE-toimistojen neuvontaan liittyen.

Ehdotuksen mukaan esitetyt muutokset koskevat tässä vaiheessa ainoastaan TE-toimistoja. Mikäli lausunnot siirretään alueellisten TE-toimistojen annettavaksi eikä kokeilualueen kunnille tulisi vastaavaa toimivaltaa, tulisi ehdotuksessa arvioida tarkemmin TE-toimistojen ja kokeilualueen kuntien asiakkaiden tasapuolista kohtelua. Tältä osin olisi hyvä myös arvioida ehdotuksen vaikutuksia suhteessa tavoiteltuun malliin, jossa TE-palveluiden järjestäminen kuuluu pysyvästi kuntien järjestämisvastuulle.

Mikäli toimivallan jaon suhteen päädyttäisiin siihen, että myös kokeilualueen kunnille siirretään vastaava toimivalta, tulisi vastaavasti kiinnittää

huomiota kokeilun alueen kuntien henkilöstön kouluttamiseen uusiin työtehtäviinsä. Työllisyyden kuntakokeilun kuntien henkilöstön neuvonnasta vastaa Uudenmaan ELY-keskuksen ohella työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen TE-neuvonta kuntakokeilulle. Uudenmaan TE-toimiston keskitetty yksikkö (työttömyysturvan vastuualue) ei vastaa kokeilun alueen kuntien neuvonnasta.

Ehdotuksen mukaan Uudenmaan TE-toimiston keskitetyllä yksiköllä säilyisi edelleen toimivalta antaa lausuntoja myös niissä opiskelua koskevissa asioissa, mitä nyt ehdotetaan paikallisen TE-toimiston lausuttavaksi. Tähän liittyen Uudenmaan ELY-keskus painottaa, että ehdotuksen mukainen paikallisille TE-toimistoille kuuluva uusi työtehtävä nähtäisiin nimenomaan mahdollisuutena, mutta ei velvollisuutena. Opiskelua koskeviin lausuntoihin liittyvä paras asiantuntemus on joka tapauksessa Uudenmaan TE-toimiston keskitetyssä yksikössä. TE-toimistoilla tulisi olla edelleen käytännössä mahdollisuus siirtää viivytyksettä ja jouhevasti haastavat ja vähänkin epäselvät opiskeluihin liittyvät asiat Uudenmaan TE-toimiston keskitetyn yksikön käsiteltäväksi. Tällaisia olisivat ainakin jatko-opintoihin liittyvät asiat, mutta myös muut hiemankin epäselvät asiat. Vain tällä tavalla toimimalla pystyttäisiin käytännössä varmistamaan työttömyysturva-asoiden sujuva ja viivytyksetön käsittely, mikä on nyt esitetyn uudistuksen perimmäinen tarkoitus.”

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry

”Työttömyyskassojen Yhteisjärjestöllä ei ole lausuttavaa.”

Kansaneläkelaitos

1: ”Kelan näkemyksen mukaan työnhakijan työttömyysturva-asian käsittelyä sujuvoittavat ja nopeuttavat toimet ovat lähtökohtaisesti kannatettavia. Kelalla ei ole huomauttamista asetusluonnoksen sisältöön.”

2: ”Kelan näkemyksen mukaan olisi selkeintä, että kuntakokeilussa mukana olevien kuntien toimivalta opiskelua koskevien työvoimapolitiittisten antamisessa vastaisi tässä esityksessä alueellisille TE-toimistoille esitettyä toimivaltaa.”

Suomen Kuntaliitto ry

1: ”-- Eduskunnan oikeusasiamiehen laillisuusvalvonnassa on ratkaistu useita kanteluita, jotka ovat koskeneet työvoimapolitiittisen lausunnon antamisen viivästymistä. Useimmissa ratkaisuissa todettiin, että työvoimapolitiittisen lausunnon antaminen oli kestänyt yli säädetyn määräajan.

Työ- ja elinkeinotoimistot ovat vedonneet kantelujen johdosta antamisensa selvityksissä usein henkilöstövaihdoksiin ja muiden tehtävien aiheuttamiin ruuhkiin, mitä vakiintuneen laillisuusvalvontakäytännön mukaan ei ole pidetty hyväksyttävänä syynä lakisääteisten enimmäiskäsittelyaikaisten ylittämiseen. Kuntaliitto nostaa esiin, että työ- ja elinkeinotoimistot ovat nostaneet selvityksissään esiin syyt, jotka eivät liity tehtävän vaativuuteen vaan henkilövaihdoksiin ja muiden tehtävien aiheuttamiin ruuhkiin, joten kyse ei ole osaamisesta vaan resurssoinnista ja resurssien vähyydestä.

Kuntaliitto pitää ehdotettuja muutoksia oikeasuuntaisina, mutta toteaa, että koko päätös työvoimapolitiittisten lausuntojen valtakunnallisesta keskittämisestä tulisi ratkaista uudelleen. Ennen kuin laki astui voimaan 1.10.2021 niin ensimmäiset valtakunnallisesti keskitettäväksi suunnitellut työvoimapolitiittiset lausunnot palautuivat takaisin alueen työ- ja elinkeinotoimistoille. Laki on ollut voimassa alle kuusi kuukautta ja seuraavat työvoimapolitiittiset lausunnot ovat palautumassa takaisin alueen työ- ja elinkeinotoimistoille.

Yhteensä palautuvien työvoimapolitiittisten lausuntojen määrä on arviolta yli 10 % Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistoon keskitetyistä työvoimapolitiittisista lausunnoista. Kyseessä on iso määrällinen muutos, joten lausuntojen siirtymisen myötä tulisi myös resurssien siirtyä asiakasläh- töisen ja viivytyksettömän päätöksenteon turvaamiseksi.”

2: ”Kuntaliitto toteaa, että ehdotetun toimivallan muutoksen ulottaminen myös työllisyyden edistämisen kuntakokeiluille mahdollistaa asiakasläh- töisen ja viivytyksettömän asiakaspalvelun vain jos tehtävään tarvittavat resurssit siirtyvät.”

Vento & Pernu Työllisyys Oy

1: ”Asetusmuutos on kannatettava siltä osin, että laajuudeltaan sivutoi- misia opintoja (alle 5 op/kk, alle 3 ov/kk tai alle 25 h/vk) koskevien työ- voimapolitiittisten lausuntojen toimivalta siirtyisi valtakunnalliselta työttö- myysturvan vastuualueelta alueellisille TE-toimistoille. Lisäksi tarvitaan kuntakokeilulakimuutos, joka antaa vastaavan toimivallan kaikille kunta- kokeiluille. Toimivalta tarvitaan, mikäli TE-toimistojen ja kuntakokeilujen vastuuvirkailijoiden halutaan käytännössä ohjaavan asiakkaita tällaisiin lyhytkestoisiin työllistymistä edistäviin palveluihin. Mikäli siirto tehdään vain TE-toimistoihin, hankaloitetaan monitasoisesti kuntakokeilujen mahdollisuutta tehdä tällaista palveluohjausta.

Asetusmuutoksessa esitetään myös, että alueelliset TE-toimistot voisi- vat antaa keskitetyn työttömyysturvan vastuualueen tavoin päätoimisia opintoja koskevia harkinnanvaraisia lausuntoja. Tämä siirto sisältää merkittävän riskin virheille, koska alueellisten TE-toimistojen työttömyys- turvayksiköt lakkautettiin lokakuussa 2021, kun tehtävät siirrettiin valta- kunnallisen työttömyysturvan vastuualueen käsiteltäviksi. Syksyn siirrol- la haluttiin lisätä yhdenvertaisuutta mm. opintoja koskevien päätoimisten lausuntojen antamisessa. Asetusmuutoksesta ei käy ilmi, mitä lisäarvoa käytännössä päätoimisten opintojen rinnakkain lausumisella TE- toimistoissa ja valtakunnallisella työttömyysturvan vastuualueella halu- taan tavoittaa. Työttömyysturvayksikköjen resurssit jätettiin resurssilas- kelmien ulkopuolelle kuntakokeilujen käynnistyessä, joten harkintaa vaa- tivien lausuntojen siirtoa kuntakokeiluihin ei voi tästäkään kulmasta pitää kannatettavana. Jos sivutoimisia opintoja koskeva toimivalta päädytään uudistamaan kuntakokeilulakiin, päätoimisten opintojen lausumisen toi- mivalta olisi suositeltavaa jättää tämän ulkopuolelle.

Laajuudeltaan sivutoimisten opintojen käsittely ei käytännössä vaadi harkintaa ja näiden käsittely olisi ehdottomasti siirrettävä alueellisten TE-toimistojen ja kuntakokeilujen toimivallan piiriin. Tämä tehostaa toi- mintaa ja parantaa asiakaskokemusta. –

Siirrettäessä työttömyysturvan peruslausuntotehtäviä kuntakokeiluille (muutokset kuntakokeilulakiin) sekä keskitettäessä työttömyysturvan asiantuntijalausunnat Uudenmaan TE-toimistossa toimivalle työttömyys- turvan valtakunnalliselle vastuualueelle (asetusmuutokset) vaikeutettiin lokakuusta 2021 alkaen merkittävästi työnhakijoiden mahdollisuuksia osallistua laajuudeltaan sivutoimisiin opintoihin. -- Asetelma on käytän- nössä vahvassa ristiriidassa kuntakokeilu-uudistuksen ja jatkuvan oppi- misen uudistuksenkin kanssa. --

2: Nyt käsillä olevan asetusmuutoksen lisäksi sama toimivalta on lisättä- vä kuntakokeilulain muutoksella kuntakokeilujen käytettäväksi. Mikäli laajuudeltaan sivutoimisten opintojen (työttömyysturvalain 2 luvun 10 §:n

2 momentin 5 ja 7 kohdat) lausuntojen toimivalta siirretään vain alueellisille TE-toimistoille, mutta ei kuntakokeiluille, aiheutuu monia käytännön ongelmia.-- Mikäli sivutoimisten opintojen lausumisen toimivaltaa ei annettaisi myös kuntakokeiluille, johtaa asetelma siihen, ettei kuntakokeilussa ohjaustyötä tekevä asiantuntija voisi edelleenkään luvata ohjatesaan asiakasta laajuudeltaan sivutoimisiin opintoihin, ettei hakeutumisenla ja osallistumisella olisi vaikutusta asiakkaan oikeuteen saada jatkossakin työttömyysetuutta. --

Harkintaa vaativien päätoimisten opintojen lausuntojen siirto kuntakokeiluihin (eikä sen takaisin hajauttaminen alueellisille TE-toimistoille) ei ole tarkoituksenmukaista. Eron opintojen sivutoimisuuden arvioimisesta kyseessä olisi kuntakokeiluille siirrettävä uusi tehtävä. Kuntakokeilun käynnistyessä työttömyysturvayksikköjen resurssit jätettiin resurssijaon ulkopuolelle, joten kuntakokeiluihin ei ole myöskään siirtynyt aiempaa osaamista opintoja koskevien asiantuntijalausuntojen antamiseksi. Tehtävän siirto edellyttäisi resurssien ja etenkin tehtävään liittyvän osaamisen siirron uudelleentarkastelua. --”